

ЧАСТИНА ПЕРША

Понеділок

ЦІЛКОМ ТАЄМНО

Обидва тридцять восьмих прогуркотіли одночасно.

Стіни підземного тиру підхопили галасливу луно і перекидали її між собою з боку в бік, допоки вона не видихнулася. Джеймс Бонд спостерігав, як повітрозабірники вентиляційної системи «Вент-Аксія»¹ всмоктали пороховий дим. Те, як блискавично він вихопив правою рукою пістолета з лівого боку та відкрив вогонь, утішало. Навички його не підвели. Джеймс відкинув барабан свого «кольт детектив-спешл»² вліво і чекав, дулом у підлогу, поки інструктор подолає двадцять ярдів наполовину затемненого приміщення тиру, що відділяли стрільців від мішеней.

Бонд побачив, як інструктор посміхається під ніс.

— Очам не вірю, — сказав йому. — Цього разу я вас дістав.

Підійшовши, інструктор сказав:

¹ Британська компанія — виробник вентиляційних, обігрівальних та систем кондиціонування, заснована в 1933 році.

² Короткоцівковий шестизарядний револьвер, призначений для прихованого носіння. Роки виробництва: 1927–1986.

— Що ж, я потрапив у лікарню, але ви, сер, на цвинтар.

В одній руці він тримав мішень із силуетом верхньої частини тіла, в іншій — поляроїдний фотознімок, завбільшки як поштова листівка. Вручив його Бонду, і вони повернулися до столу позаду, на якому стояли лампа під зеленим абажуром та велике збільшувальне скло.

Бонд притягнув лупу до себе та схилився на фотокарткою — моментальним знімком його самого. Праву руку вкривала розмита хмаринка білого спалаху. Він сфокусував лупу на лівому боці свого темного піджака — в середині серця пряме влучення світилося дрібнесенькою шпильковою плямкою.

Інструктор поклав без слів під лампу велику білу мішень із контуром людини. Серце позначено чорним кружком, дюймів три в діаметрі. Просто під ним і на півдюйма праворуч зяяла щілина від кулі Бонда.

— Пройшла крізь ліву стінку шлунку і вийшла упростріль, — задоволено зауважив інструктор. Олівцем на мішені він швидко зробив остаточний підрахунок. — Двадцять раундів, отже, загалом, сер, ви мені винні сім фунтів та шість шилінгів, — додав безпристрасно.

Бонд, розсміявшись, відрахував срібло.

— Наступного понеділка подвоїмо ставки.

— Не проти, сер, — відгукнувся інструктор. — Однак машину неможливо подолати. Якщо бажаєте потрапити до команди «Д'юар Трофі»¹, слід відкласти тридцять восьмий і приділити більше уваги «ремінгтону». Новий здовжений патрон двадцять другого калібру дає змогу вибити 7 900 очок із необхідних 8 000. Більшість куль треба покласти в «яблучко», котре не більше за той шилінг, що перед вашим носом. Але з відстані сто ярдів — однаково, що його нема.

¹ Dewar Trapshooting Trophy — відкритий чемпіонат США зі стрільби серед аматорів. Уперше відбувся у 1890 році.

— До біса той «Д'юар Трофі», — сказав Бонд. — Мене цікавлять ваші гроші, — він витрусив на долоню невикористані патрони і поклав їх, разом з револьвером, на стіл. — То побачимось у понеділок? У цей самий час?

— Домовилися, сер. О десятій ранку, — кинув інструктор, опускаючи обидва тримачі металевих дверей. Він посміхнувся вслід Бонду, який піднімався крутими бетонними сходами на перший поверх. Інструктор був задоволений його стрільбою, але ніколи не казав, що той — найкращий стрілець у конторі. Це було дозволено знати тільки М., а також начальникові канцелярії, до обов'язків якого належало заносити результати стрільб співробітників у їхні особові досьє.

Бонд пройшов крізь оббиті зеленим сукном двері, що закривали вхід у підвал, і наблизився до ліфта, який мав доставити його на дев'ятий поверх високого сірого будинку поруч з Ріджентс-парком — штаб-квартирою Секретної служби. Він був задоволений результатами стрільби, але вважав, що до ідеалу ще далеко. Його вказівний палець здригався у кишені від думки, за рахунок чого можна трохи виграти у швидкості, щоб подолати машину — складний механізм, який на три секунди пред'являв мішень, стріляв холостими з тридцять восьмого, а потім надсилав тонкий промінь світла і фотографував стрільця, який стояв у колі, окресленому крейдою.

Двері ліфта зітхнули та розчинилися, Бонд зайшов усередину. Ліфтер упізнав знайомий запах кордиту¹. Так тхнуло завжди, коли вони повертались із тиру. Запах йому подобався. Він нагадував армійські роки. Ліфтер натиснув кнопку дев'ятого поверху і поклав обрубок ампутованої лівої руки ближче до важеля керування.

«Якби там було краще освітлення...» — подумав Бонд. Але саме М. напеліг, щоб вогнева підготовка відбувалася

¹ Назва одного з різновидів бездимного пороху, який у 1889 р. винайшли англійські хіміки Ф. Абель та Дж. Д'юар.

за типових поганих умов. Приглушене освітлення та мішень, що стріляла у відповідь, якнайближче підходили до реальності. «Поцілити в картонку ще нічого не доводить», — такою лаконічною передмовою відкривалась «Інструкція із самооборони стрілецькою зброєю».

Ліфт пригальмував і зупинився — Бонд опинився у тьмяно-брунатному із зеленим відливом коридорі, притаманному лише якому-небудь Міністерству громадських робіт, сповненому миловидних дівчат, які снували туди-сюди з папками, грюкали двері, дзеленчали телефони. Бонд викинув з голови думки про стрільбу і приготувався пірнути в рутину звичайного робочого дня у штаб-квартирі.

Він пройшов до дверей, що були праворуч у кінці коридору. Вони нічим не відрізнялася від інших дверей, які проминув Бонд. Жодних номерів. Якщо ви потрапили на дев'ятий поверх у справах, вас мали зустріти та супроводити до потрібного кабінету, а потім, коли справу завершено, провести до ліфта.

Постукавши у двері, Бонд зачекав. Поглянув на годинник — рівно одинадцять. Понеділки — хай їм грець! Попереду два дні копірвання в досьє і файлах. По уїк-ендах він зазвичай працював за кордоном: зламував порожні квартири, фотографував людей у компрометливих обставинах і таке інше. З автомобільними «аваріями» було простіше — їх вшановували лише побіжним оглядом на фоні того кровопролиття, що починається на дорогах у вихідні. Щотижневі пакунки, що надходили з Вашингтона, Стамбула чи Токіо, потребували ретельного сортування. Можливо, там знайдеться дещо цікаве і для нього.

Двері розчинились, і він відчув звичну щоденну радість від привілею мати гарнесеньку секретарку.

— Добрий ранок, Ліл, — сказав Бонд.

Скупувате тепло її посмішки одразу втратило градусів десять.

— Знімайте свого піджака, — мовила дівчина. — Він смердить кордитом. І припиніть звати мене Ліл. Ви знаєте, я цього терпіти не можу.

Бонд слухняно зняв піджак і передав дівчині.

— Будь-хто, кого при народженні нарекли Лоелією Понсонбі, має миритися з пестливими прізвиськами.

Він стояв біля її столу в невеличкому передпокої, якому вона примудрилася надати неказенного вигляду, на відміну від решти офісу, і дивився, як вона вивіщує його піджак за вікно на металевій жердині.

Лоелія — висока на зріст і темноволоса — зберегла незайману красу, які війна та п'ять років роботи в Секретній службі додали відтінку суворості. «Якщо вона найближчим часом не вискочить заміж, — подумав Бонд у сотий раз, — або не заведе коханця, її авторитарний стиль поведінки легко перетвориться на сварливість старої дівки, і вона приєднається до армії жінок, які створили сім'ю із кар'єрою».

Бонд не раз говорив їй це, і навіть разом із двома іншими членами відділу «подвійних нулів» робив рішучі замахи на її чесноти. Вона відбивала їх своєю незмінною вселенською материнською турботою (яку, щоб потурати чоловічому самолюбству, вони між собою називали фригідністю) і наступного дня поводитись із залицяльником підкреслено уважно, навіть люб'язно, немов визнаючи, що в тому її вина, але більше вона не гнівається.

Але їм не дано було знати, як Лоелія мучилася, коли їм загрожувала смертельна небезпека, а також те, що вона любила їх усіх однаково, але не мала жодного наміру прив'язуватись емоційно до будь-якого чоловіка, котрого могли вбити наступного тижня. Справедливим було сприйняття призначення до Секретної служби як свого роду наймитування. Жінкам просто не залишалося часу на інші стосунки. Чоловікам простіше — заводити романи на стороні керівництво не забороняло, адже

про шлюб, дітей та дім просто не йшлося, якщо їх використовували в «польових умовах» — як це тактовно йменували. З іншого боку, для жінок будь-яка інтрижка поза стінами контори автоматично переводила їх у стан «групи ризику» і врешті-решт ставила їх перед необхідністю вибору: або звільнитись із Секретної служби і жити нормально, або обрати безстрокове співжиття зі своєю Королевою та Вітчизною.

Лоелія Понсонбі розуміла, що майже наблизилася до критичної точки прийняття рішення, і всі її інстинкти кричали, щоб вона кинула роботу. Але щоденна драма, разом з героїською романтикою світу, де знайшлося місце таким жінкам, як Кевелл¹ і Найтінгейл², надійно стискали своєрідний обруч довкруг неї разом з іншими дівчатами, котрі працювали в Конторі, й із кожним днем ставало дедалі важче зрадити, навіть через звільнення, ту батьківську структуру, якою для неї стала Секретна служба.

А поки вона належала до вузького кола обраних старших секретарок, яким заздрили усі інші, з доступом до потаємних секретів Контори — так званого клубу «двійки з перлинами»³, як їх поза їхніми спинами називали молодші секретарки, а також іронічно відгукувалися про них не інакше, як «графиня» чи «Кенсінгтон»⁴.

¹ Едіт Кевелл (1865–1915) — британська медсестра, яка рятувала життя солдатів усіх країн, що воювали. Допомогла двом сотням солдатів союзників утекти з окупованої Бельгії, за що її заарештували і стратили німці.

² Флоренс Найтінгейл (1820–1910) — британська медсестра, керівник загону санітарок під час Кримської війни 1853–1856 років. Після повернення додому їй було доручено реорганізувати армійську медичну службу.

³ Офісний стиль секретарок 50-х років — кардіган та джемпер з однакової шерсті й намисто.

⁴ Престижний район Лондона, що межує з Королівським палацом.

Зазвичай, і такою інформацією володів лише відділ кадрів, за двадцять років їй судилося стати золотим рядком, вписаним одним з останніх у Новорічний Почесний Список, посеред інших нагороджених орденами Британської Імперії чиновників Ради рибальського промислу, Поштової служби, Жіночого інституту, а саме: «Лоелія Понсонбі, Старший Секретар Міністерства Оборони».

Вона відвернулася від вікна. На ній була рожева в білу смужку блузка і темно-синя спідниця.

Бонд усміхнувся, дивлячись у її сірі очі.

— Я кличу вас Ліл тільки у понеділок, — мовив до неї. — І міс Понсонбі — в інші дні. Ніколи не звернуся до вас, як до Лоелії. Це ім'я звучить, наче непристойний каламбур... Є щось для мене?

— Ні, — коротко відповіла дівчина, а потім додала пом'якшеним тоном: — Проте у вас стіл захаращений паперами. Нічого термінового, звісно, але ціла купа. До речі, подекують, що «нуль-нуль-восьмий» виборсався. Тепер у Берліні, набирається сил. Хіба це не чудова новина!

Бонд кинув на неї швидкий погляд.

— Коли ви це почули?

— Півгодини тому, — відповіла вона.

Увійшовши у просторий кабінет з трьома столами, Бонд щільно притулив за собою двері. Підійшов до вікна — дерева в Ріджентс-парку вкрилися майже літнім зеленим листям. Отже, Білу таки вдалося це зробити. До Пенемюнде¹ і назад. Набирається сил у Берліні — звучало не дуже обнадійливо. Напевне, стан його поганий. Що ж, треба зачекати на новини з єдиного джерела витоку інформації в цій будівлі — дамської кімнати, відомої,

¹ Громада у Східній Німеччині, яка належить до землі Мекленбург-Передня Померанія. Місце відоме своїм ракетним полігоном, створеним у 1937 році.

всупереч безсилій злобі внутрішньої безпеки, як «пудрова кімната».

Бонд зітхнув та сів за стіл, підсунувши до себе кошик із коричневими папками з червоними зірками на обкладинці, що означали «цілком таємно». Що там із «нуль-нуль-одинадцятим»? Минуло вже два місяці, як він зник у «Брудній півмилі» нетрів Сінгапура. Відтоді від нього нічого не було чути. А він, Бонд, «нуль-нуль-сьомий», старший з агентів Секретної служби, який заслужив подвійний нуль, поки що сидить у комфортабельному кріслі, порпається у паперах та фліртує зі секретаркою.

Відразливо знизав плечима й рішуче розгорнув верхню папку. В ній була детальна мапа південної Польщі та північно-східної Німеччини. Незугарна червона лінія з'єднувала Варшаву з Берліном. До мапи була додана розлога службова записка під заголовком «Магістраль: Відпрацьований шлях відходу зі Сходу на Захід».

Бонд витягнув чорний із гарматного металу портсигар та чорну матову запальничку «ронсон» і поклав на стіл поруч. Запалив сигарету, набиту македонським тютюном, із трьома золотими смужками на боці, виготовлену на спеціальне замовлення у компанії «Морландз», що на Гровнер-стріт, потім підсунув ближче обертове крісло і занурився у читання.

Таким був початок звичайного робочого дня для Бонда. Зрідка, два-три рази на рік, він отримував завдання, що потребували його особливих навичок. Решту часу виконував нескладну роботу старшого державного службовця — гнучкий графік з десятої до шостої, ланч, зазвичай у місцевій їдальні, вечори за картами в компанії кількох найближчих друзів або в «Крокфорді»¹.

¹ Популярний Лондонський клуб для джентльменів, заснований у 1823 році. Відомий казино і вишуканою кухнею; тут напої та їжу подавали після опівночі безплатно. На жаль, закритий у 1970 році.

Іноді він урізноманітнював життя, кохаючись, без зайвої пристрасності, з однією із трьох однаково доброзичливо налаштованих заміжніх жінок, а по уїк-ендах солідно грав у гольф в одному з клубів поблизу Лондона.

У відпустку він не ходив, проте майже завжди отримував двотижнєве звільнення після кожного завдання — на додаток до лікарняних, у разі потреби. Бонд заробляв півтори тисячі фунтів на рік, платня старшої посадової особи державної служби, а також мав іще тисячу фунтів на рік прибутку з власних джерел. Під час завдань він міг витрачати будь-які суми на власний розсуд, а решту року безбідно жив на дві тисячі чистими.

Бонд володів невеличкою, проте затишною квартиркою на Кінгз-роуд¹, за якою приглядала стара шотландська леді — справжнісінький скарб на ім'я Мей, а також «Бентлі»-купе 1930 року з чотирьох-з-половиноюлітровим турбодвигуном, який він утримував у бездоганному стані, а той, за необхідності, легко досягав швидкості ста миль на годину.

На це він витрачав усі свої гроші й мав честолюбний намір залишити якомога менше на банківському рахунку в разі раптової загибелі до статуарного віку сорок п'ять років, у чому під час нападів меланхолії був твердо впевнений.

Ще вісім років залишалося до моменту, коли його автоматично викреслять зі списку «подвійних нулів» і переведуть на канцелярську роботу. Принаймні, ще вісім місій. Шістнадцять, якщо пощастить. А може, навіть двадцять чотири. Ні, не може бути.

У великій скляній попільниці зібралось п'ять недопалків на момент, коли Бонд закарбував у пам'яті деталі «Магістралі». Бонд узяв червоний олівець і пробіг очима

¹ Район Західного Лондона, де мешкають представники середнього та вищого класу.

розсильний список працівників на титульній обкладинці папки. Він починався з М., потім — начальник канцелярії, далі — з дюжину літер та номерів і, нарешті, наприкінці знайшов «подвійний нуль». Поставив невеличку галочку напроти «00», додав сімку і кинув папку у вихідний лоток.

Дванадцята. Бонд узяв зі стосу наступну папку. Та мала назву «Радіопідписи», гриф «Тільки для ознайомлення» і надійшла з підрозділу радіорозвідки НАТО.

Бонд посунув до себе інші папки і пробіг поглядом перші сторінки кожної. Назви були такі:

Інспектоскоп — пристрій для виявлення контрабанди.

Філопон — японський наркотик-убивця.

Можливі схованки на залізничному транспорті. № 11 — Німеччина.

Методи СМЕРШу. № 6 — викрадення.

Маршрут № 5 на Пекін.

Владивосток. Дані повітряної розвідки США.

Бонда нітрохи не здивувала така курйозна мішанина, яку треба було засвоїти. Підрозділ «подвійних нулів» Секретної служби не був задіяний у поточних операціях інших підрозділів чи відділів, а працював тільки з даними, що могли знадобитися або були повчальними лише для трьох агентів Контори, до чиїх обов'язків належала ліквідація, а точніше — потенційні цілі. Жодної терміновості у тих файлах не було. Ніяких дій від Бонда чи обох його колег керівництво не очікувало, за винятком хіба що відмітки про ознайомлення з матеріалом, коли вони в черговий раз повернуться до штаб-квартири. Після того, як підрозділ «подвійних нулів» був проінформований, матеріали відправляли до архіву.

Бонд повернувся до папки радіорозвідки НАТО.

«Майже неможливо уникнути чи імітувати індивідуальні особливості стилю, який проявляється у дрібніших моделях поведінки, — читав він, — і становить невід'ємну характеристику «письма» кож-

ного радіооператора. «Письмо», або стиль передачі повідомлень є характерним, і його легко розпізнають обізнані у радіоперехопленні оператори. Стиль «письма» можна також виміряти за допомогою чутливих приладів. Так, у 1943 році Бюро радіорозвідки США застосувало ці принципи для відстеження ворожої станції в Чилі під керівництвом молодого німецького розвідника на прізвисько «Педро». Коли чилійська поліція накрила станцію, «Педро» вдалось утекти. Рік по тому радіоексперти засікли новий нелегальний передавач, а також спромоглись упізнати «Педро» за характером «письма». Задля маскування він працював на ключі лівою рукою, але спроба змінити стиль виявилася невдалою, і «Педро» схопили.

Останнім часом науково-дослідницький підрозділ радіорозвідки НАТО тестує шифрувальний пристрій, що, причеплений до руки оператора, впливає на нервові центри, що контролюють роботу м'язів руки. Однак...»

На столі Бонда стояли три телефонні апарати. Чорний — для дзвінків у місто, зелений — внутрішній та червоний — пряма лінія зв'язку з М. і начальником канцелярії. Знайоме дзеленчання червоного згвалтувало тишу кабінету.

З іншого кінця почувся голос начальника канцелярії.

— Можеш піднятися до нас? — спитав приємний голос.

— М. викликає? — спитав Бонд.

— Так.

— Натякнеш?

— Просто сказав: якщо ти на місці, хотів би тебе побачити.

— Зрозуміло, — відповів Бонд і поклав слухавку.

Він схопив піджака, кинув секретарці, що його викликає М., коли повернеться — не знає, і, залишивши офіс, попрямував коридором до ліфта.

Поки чекав, Бонд пригадав інші рази, коли посеред будня раптом дзвонив червоний телефон і, наче махом чарівної палички, переміщував його з одного світу в зовсім інший. Він тріпнувся — понеділок! У всі понеділки слід очікувати неприємностей.

